

RED BARNETS SAMVÆRSPOLITIK FOR HJEM TIL OS

Red Barnet arbejder ud fra FN's Konvention om Barnets Rettigheder, også kaldet Børnekonventionen. Samværspolitikken skal sikre, at børns rettigheder bliver overholdt, når de deltager i Red Barnets aktiviteter. Mere konkret er den lavet for at beskytte de børn, som Red Barnet har ansvaret for. Derudover skal den beskytte Red Barnets frivillige mod at blive misforstået eller mistænkeliggjort. Og endelig skal samværspolitikken sikre transparens og afstemthed for de familier og samarbejdspartnere, som er tilknyttet indsatsen.

Som den eneste frivillige aktivitet i Red Barnet, har Hjem til Os sin egen samværspolitik. Det skyldes, at Hjem til Os er anderledes end Red Barnets øvrige frivillige aktiviteter, fordi barnet kommer hjem til jer. Det er vigtigt, at I som frivillige kender og følger Red Barnets samværspolitik for Hjem til Os. Samværspolitikken er udviklet af børnefaglige eksperter med mange års erfaring med både målgruppen og frivilligt socialt arbejde, og den er kvalitetssikret af familier i indsatsen.

I Hjem til Os bliver der opbygget nære relationer mellem den frivillige familie og barnet og ofte også barnets familie. Relationer, som i udgangspunkt er positive og givende for alle. Som frivillige har I imidlertid et særligt ansvar, og det er vigtigt, at I kender og følger rammerne for den indsats, I er en del af, og er opmærksom på egne og andres grænser. Og det er vigtigt, at I ved, hvad I kan gøre, hvis I har brug for sparring eller er bekymret for et barn.

Et særligt opmærksomhedspunkt i samværspolitikken er at skabe tydelige og trygge rammer for, at relationen mellem barn og frivillige kan udvikle sig i en form og et tempo, hvor alle kan følge med og trives. På den måde skaber vi bedst potentialet for en langvarig og bæredygtig forbindelse mellem jer, barnet og barnets forældre. Det skal være en god oplevelse for alle at være en del af Hjem Til Os.

Som frivillig i Hjem til Os, forpligter I jer til at være venskabsfamilie for et barn i et år. Samværspolitikken sætter rammerne for det første år, "Hjem til Os-året", hvor I som familie er frivillige i Red Barnets indsats, og hvor Red Barnet følger forløbet. Vælger I at fortsætte relationen efter hjem til Os-året, vil I ikke længere være frivillige i regi af Red Barnet - derfor er I ikke længere omfattet af Red Barnets samværspolitik, men vi anbefaler, at I fortsat er opmærksomme på politikken temaer.

Om Red Barnets Ethiske Regelsæt (Code of Conduct)

Alle frivillige i Red Barnet bliver i deres onboarding præsenteret for Red Barnets etiske regelsæt, som man skal forpligtige sig til at efterleve. Et af de forhold, man skal tilslutte sig er, at at man ikke vil "*indgå i private relationer med de børn, unge og familier, der er en del af aktiviteterne*". Som frivillig i Hjem til Os er man naturligvis undtaget fra dette forhold. I forpligter jer til at agere i overensstemmelse med denne samværspolitik.

Samværspolitikken for Hjem til Os vil løbende blive opdateret. Dette er 1. version, maj 2024.

Fysisk kontakt

Vores grænser er forskellige, og skal respekteres i alle relationer. For at mindske risikoen for misforståelser, er der en række opmærksomhedspunkter i forhold til fysiske rammer og fysisk kontakt.

Vær opmærksom på, at børnebeskyttelse i Hjem til Os har et særligt stort fokus, da målgruppen er børn i udsatte positioner ned til fire år, som uden forældre besøger de frivilliges hjem over en længere periode.

Respektér grænser for fysisk kontakt

- Vær tilbageholdende med fysisk berøring og afvent, at barnet inviterer til kram, til at sidde på skødet eller at holde i hånden. For nogle børn vil det være uvant og ubehageligt, hvis en voksen tilbyder eller giver et kram allerede efter første møde.
- Andre børn kan derimod søge tæt fysisk kontakt med jer, selvom I endnu ikke kender hinanden. Det kan her være relevant, at I selv siger fra - på en venlig måde.
- Vær i det hele taget opmærksom på at sætte hensigtsmæssige grænser for både barnet og jer selv.

Minimér alenetiden mellem et enkelt familiemedlem og barnet

- Tilstræb, at barnet som udgangspunkt ikke er alene med kun én fra familien. Hvis der er tidsrum, hvor en af jer er alene med barnet, anbefales det så vidt muligt, at aktiviteter med barnet foregår i det offentlige rum. For eksempel i en park, på en legeplads eller på et bibliotek.
- Overvej, hvordan I kan lave hjemmeaktiviteter med barnet og flere af familiens medlemmer. For eksempel bør aftensmad, kreative projekter og filmvisning primært opleves i fællesskab med familien og ikke det enkelte familiemedlem. Det samme gælder i forhold til børns leg inde på værelset, hvor I voksne anbefales at være i løbende kontakt med børnene.

Hav ikke barnet til overnatning

- Det er ikke tilladt at have overnatning inden for det første år med Hjem til Os, fordi det ikke er foreneligt med Red Barnets generelle børnebeskyttelsespolitik.
- Det er erfaringen, at ugentlige besøg uden overnatninger er en tryk og sikker ramme for begge parter til at lære hinanden at kende –uden risiko for at ”udmatte” relationen og dermed skade potentialet for en langvarig og bæredygtig forbindelse mellem familierne.

Vis hensyn til og respektér barnets privatliv

- Vær særlig opmærksom i forbindelse med omklædningsituationer og ved toiletbesøg.

Kommunikation

De ord og vendinger, vi vælger at bruge, kan åbne døre til en relation – eller det modsatte. Sproget har en afgørende betydning for, at barnet føler sig tryk i jeres selskab, og om familien tør vise jer tillid. Det er derfor altid relevant at være bevidst om, hvordan I taler til, med og i nærheden af barnet og forældrene. Også når I har brug for at sige fra.

Vær tydelig, anerkendende og inkluderende i jeres kommunikation med barn og forældre

- Brug en positiv tone overfor barnet. Grænsesætning og korrigerende af adfærd kan være rolig og tydelig - og hellere guidende end begrænsende. Vær personlig og sig for eksempel "Jeg vil gerne have, at du/I ..."
- Fremhæv det, der går godt og det gode, I ser – mens I kan håndtere forglemmelser, fejltrin og uhensigtsmæssig med rummelighed og tålmodighed. Ræk ud til jeres kontaktperson i Red Barnet, hvis noget bliver for udfordrende.
- Mind børn og forældre om jeres aftaler, og hvad I har af forventninger og planer. Sørg gerne for så høj grad af forudsigelighed og rutine i besøgene som muligt.
- Særligt yngre og tosprogede børn – men også børn generelt – kan have vanskeligt ved at forstå og forholde sig til ironi, sarkasme og drillende sprogbrug. Sørg generelt for at minimere den slags, når barnet er på besøg.

Overvej hvad I kan tale om, hvornår og med hvem

- Vær opmærksom på, at samtaler om barnet skal ske uden for barnets nærvær. For eksempel:
 - Når I taler sammen som frivillig familie, når barnet er på besøg
 - Når I afleverer barnet hjemme, og forældrene fortæller jer noget om barnets adfærd eller familiens udfordringer. Her kan det være hjælpsomt venligt at afbryde samtalen og tilbyde at ringe forælderen op – eller bede forælderen om at ringe til kontaktpersonen i Red Barnet.
- Vær opmærksom på, at personale i børnehave eller SFO/klub gerne må tale med jer om barnets trivsel, men ikke om familiens generelle situation eller kommunale sag.
- Tænk over, hvad I fortæller om barnet og barnets familie til jeres familie og netværk – husk jeres tavshedspligt vedrørende private og personfølsomme oplysninger. Når I taler med Red Barnet og andre Hjem til Os frivillige ved sparringsmøder, må I dog gerne tale om barnets adfærd og udfordringer.

Sig fra over for barn eller forældre, hvis de overskrider jeres grænser

- Vær åben og ærlig – og sørg for at italesætte problemstillinger omkring uhensigtsmæssig adfærd, bekymringer, dilemmaer og andre ting, som eventuelt opstår under forløbet. Men vær samtidig opmærksom på, at hverken børnenes, forældrenes eller jeres egne grænser bliver overskredet.

Ræk ud til jeres kontaktperson i Red Barnet, hvis I er i tvivl om med hvem eller hvordan, I skal tale om noget, som er svært for jer at acceptere eller håndtere.

Undlad at blive 'ven' med eller følge barnet og familien på de sociale medier

- Dette gælder særligt børn under 13 år.
- Læg ikke opslag og billeder af barnet på sociale medier eller andre steder online.

Rammen for rollen som frivillig venskabsfamilie

Som frivillige i Hjem til Os får I en tæt relation til barnet og måske også til barnets familie over tid. Der kan opstå situationer, hvor barnet eller familien inviterer jer til ting eller beder om jeres hjælp til noget, som ligger udenfor jeres rolle som frivillig i Hjem til Os. Det er derfor ekstra vigtigt, at I er tydelige overfor barnet og familien omkring rammen for jeres rolle som frivillige. Det gælder særligt der, hvor involvering er op til jer selv og jeres egne grænser for privatliv. Der er også grader af involvering, som vi fraråder i det år, hvor I er frivillig familie i Hjem til Os.

I må gerne se barnet (og evt. barnets familie) udover den ugentlige aftale

- Der er fra Red Barnet ingen forventninger om, at I skal takke ja til invitationer om at besøge barnet eller drikke kaffe med forældrene, eller at I for eksempel inviterer barnet med til en udflugt eller en familiefødselsdag. Men I må gerne, hvis I har lyst. Vi anbefaler, at I overvejer, om det er det rigtige for jer som familie at involvere jer udover den ugentlige aftale.

Overvej jeres overskud til at hjælpe yderligere

- Hvis barnet eller familien beder om jeres hjælp til noget, som ligger udenfor jeres rolle som frivillig i Hjem til Os – det kan for eksempel være at hjælpe familien med at flytte eller at passe barnet ved sygdom – kan I på en respektfuld måde sige fra og være tydelige omkring, at det ikke er en del af Hjem til Os. Men hvis I har til at sige ja eller selv tilbyde jeres hjælp, så gør det gerne. Vi anbefaler, at I overvejer, om det er noget I som familie har mod på og overskud til – og om I er sikre på, at det ikke kommer til at gå ud over den ugentlige aftale med barnet.

Sørg for altid at tale med Red Barnet, hvis I bliver spurgt om at bidrage til kommunens arbejde omkring familien

- Det er muligt, at der kan opstå situationer, hvor det kan give god mening, at I yder en ekstra støtte via jeres position som en fast og stabil voksen i barnets netværk, som kender barnet og barnets behov. Det kan for eksempel være, at forældrene spørger, om I vil deltage i et netværksmøde, eller om I vil være barnets bisidder.

I skal altid kontakte Red Barnet først og rådføre jer omkring jeres rolle, inden I eventuelt taler med fagpersoner om barnet eller siger ja til opgaver omkring barnets situation, som ligger udenfor jeres opgave som frivillig venskabsfamilie. Red Barnet vil hjælpe jer med at vurdere og overveje situationen og belyse fordele og ulemper.

- Ønsker I at indgå i et samarbejde med kommunen om at tilbyde støtteophold og have barnet til overnatning, vil det være nødvendigt at afslutte Hjem til Os forløbet i regi af Red Barnet, fordi det ikke lever op til vores generelle børnebeskyttelsespolitik.
- Bliver I direkte kontaktet af for eksempel skole, sagsbehandler eller advokat, så skal I henvise til Red Barnet.
- Alle henvendelser fra fagpersoner med ønske om udvidet samvær eller deltagelse i barnets liv, skal straks henvises videre til jeres kontaktperson i Red Barnet, som I altid kan kontakte, hvis I er i tvivl om, hvad I kan sige ja eller nej til.

Vær opmærksom på, at disse anbefalinger ophører efter Hjem til Os-året er afsluttet, og I fortsætter relationen privat. Herefter er det helt op til jer, kommune og barnets forældre, hvilken kontakt I har til hinanden (afhængigt af samtykke og tavshedspligt selvfølgelig). Red Barnet vil altid gerne rådgive jer.

Tavshedspligt

Alle frivillige skal overholde den generelle tavshedspligt

I må ikke videregive private eller personfølsomme oplysninger om barnet og barnets familie til uvedkommende – altså hvor der ikke er et direkte formål med, at de skal have disse oplysninger.

*Private oplysninger er for eksempel navn, adresse, alder, uddannelse, billeder og familieforhold.
Personfølsomme oplysninger er for eksempel diagnoser og andre helbredsoplysninger.*

Tavshedspligten ophører i fire tilfælde:

- Ved **sparring** omkring et barn/familie sammen med Red Barnet. Det gælder også, når de andre venskabsfamilier er til stede under fælles sparring. Dog skal brugen af *personfølsomme oplysninger* om barnet og familien altid have et relevant formål i forhold til den konkrete sparring.
- Ved **samtykke** til at dele oplysninger fra den person det omhandler.
- Ved **afværgepligten** – hvis I får oplysninger, der kan være med til at forhindre en alvorlig forbrydelse – som drab, vold eller anden alvorlig kriminalitet.
- Ved **underretningspligten** – for eksempel hvis der opstår bekymring for et barns mistriksel eller mistanke om vold eller overgreb.

Når/hvis I venskabsfamilier taler sammen uden for de fælles sparringsmøder, skal I afholde jer fra at tale om barnets udfordringer og familiens kommunale sag. Jeres kontaktperson i Red Barnet skal altid inddrages i dialogen.

Underretningspligt

Alle Red Barnets frivillige har pligt til at videregive viden eller observationer om bekymringer for børn til Red Barnet. **Red Barnets ansatte** har pligt til at underrette de sociale myndigheder, hvis de får kendskab til eller mistanke om, at et barn mistrives eller bliver udsat for vold eller overgreb.

Kontakt derfor altid jeres kontaktperson, hvis I har en mistanke eller er bekymret for barnet

Jeres kontaktperson inddrager *Den børnefaglige rådgivning* i Red Barnet, som vil vurdere bekymringen, og eventuelt sende en underretning til kommunen. *Den børnefaglige rådgivning* taler altid med jer, før de sender en underretning.

Personoplysninger

- Hvis jeres relation fortsætter i privat regi efter Hjem til Os-året, skal I slette barnets matchpapir, da det kan indeholde *personfølsomme oplysninger*.
- Hvis jeres relation til barnet stopper før tid (dvs. inden for Hjem til Os-året) eller når året er gået, skal I slette barnets og familiens kontaktoplysninger.
 - Det samme gælder for samtlige beskeder og billeder sendt via telefon, mail, chat etc. og for barnets matchpapir, der indeholder kontaktoplysninger og andre personoplysninger.
 - Har I fotos af barnet og barnets oplevelser hos jer, kan I spørge familien og barnet, om de vil have billederne og sende dem til dem, inden I sletter.
 - Hvis relationen stopper på jeres foranledning, og I senere ønsker at genoptage kontakten til familien, kan I henvende jer til jeres kontaktperson i Red Barnet.